

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Vuoden 2021 talousarvioesitys

Outi Luoma-aho. Budjettineuvos, budjettiosasto

Budjettitalouden tulot 53,4 mrd. euroa
Budjettitalouden menot 64,2 mrd. euroa
Budjettitalouden tasapaino -10,8 mrd. euroa

Talouden näkymistä

- Talouden toipuminen kuluvan vuoden loppupuolelta alkaen on hidasta taloudenpitäjien alhaisen luottamuksen, epävarmuuden kasvun ja heikon vientinäkymän vuoksi.
- Kulutus ja vienti kasvavat vuonna 2021, mutta investointien toipumista heikentää asuinrakentamisen väheneminen.
- Julkinen kysyntä tukee kasvua erityisesti tänä vuonna ja lievemmin vuonna 2021.
- Työllisten määrä supistuu ja työllisyysasteen arvioidaan olevan 71 % vuonna 2021.

Kansantalouden kehitys vuosina 2018-2021

Ennuste, syyskuu 2020

	2018*	2019*	2020**	2021**
BKT:n arvo, mrd. euroa	233,7	240,6	232,6	242,2
BKT, määrän muutos, %	1,5	1,1	-4,5	2,6
Työttömyysaste, %	7,4	6,7	8	8,2
Työllisyysaste, %	71,7	72,5	71,2	71
Kuluttajahintaindeksi, muutos-%	1,1	1	0,4	1,2
Pitkä korko, 10 v, %	0,7	0,1	-0,2	-0,1

Julkisen talouden näkymistä

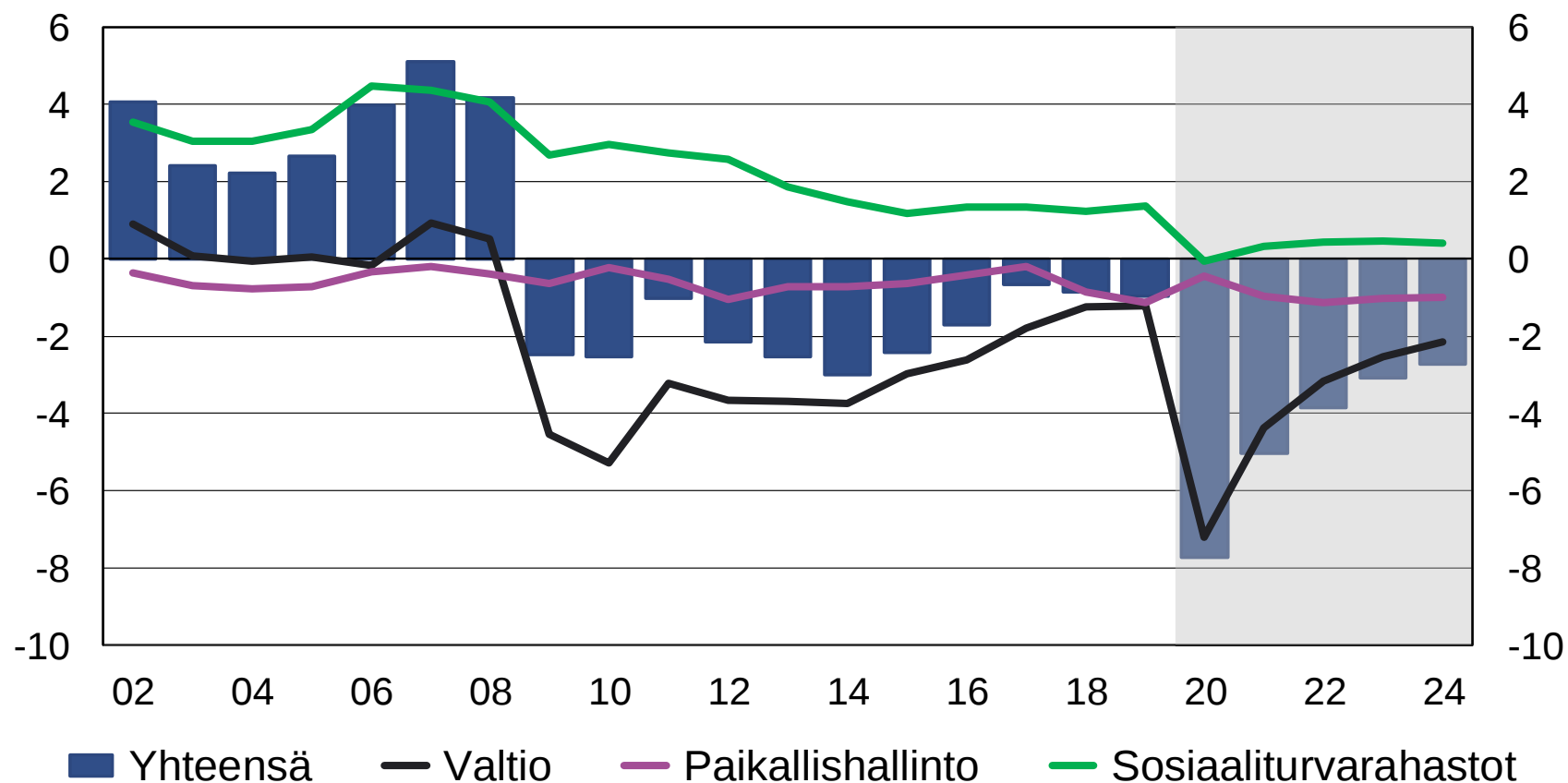
- Julkinen talous velkaantuu nopeasti lähivuodet.
- Koronavirustilanteesta seurannut talouden taantuma ja epidemian haittojen vähentämiseksi tehdyt toimet kasvattavat julkisen talouden alijäämää v. 2020 huomattavasti. Lähivuosina näkyvissä oleva talouskasvu ei riitä vahvistamaan julkisen talouden rahoitusasemaa ennalleen.
- Velkasuhde jatkaa kasvuaan myös epidemian laannuttua.
- Väestön ikääntyminen on jo kasvattanut eläkemenoja ja se kasvattaa tulevaisuudessa myös hoito- ja hoivamenoja. Julkisessa taloudessa on kestävyysvaje, jota ei ole vielä ratkaistu.

Julkisen talouden keskeisiä tunnuslukuja kansantalouden tilinpidon mukaan

% BKT:sta	2018	2019*	2020**	2021**	2022**	2023**	2024**
Verot ja sosiaaliturvamaksut	42,4	42,2	41,9	42,7	42,3	41,9	41,6
Julkisyhteisöjen menot	53,4	53,3	59,8	57,6	56,0	54,8	54,0
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto	-0,9	-1,0	-7,7	-5,0	-3,9	-3,1	-2,7
— Valtionhallinto	-1,2	-1,2	-7,2	-4,4	-3,2	-2,5	-2,1
— Paikallishallinto	-0,9	-1,1	-0,4	-1,0	-1,1	-1,0	-1,0
— Työeläkelaitokset	1,0	1,1	0,1	0,4	0,5	0,5	0,4
— Muut sosiaaliturvarahastot	0,2	0,3	-0,2	-0,1	-0,1	0,0	0,0
Perusjäämä	-0,7	-0,8	-7,7	-5,0	-3,9	-3,2	-2,8
Rakenteellinen jäämä	-1,4	-1,7	-5,3	-3,6	-3,0	-2,6	-2,7
Julkisyhteisöjen bruttovelka	59,6	59,2	70,2	72,8	74,3	75,3	76,0
Valtionvelka	44,9	44,2	53,3	55,6	56,6	57,5	57,9

Julkisyhteisöjen rahoitusasema

suhteessa BKT:een, %

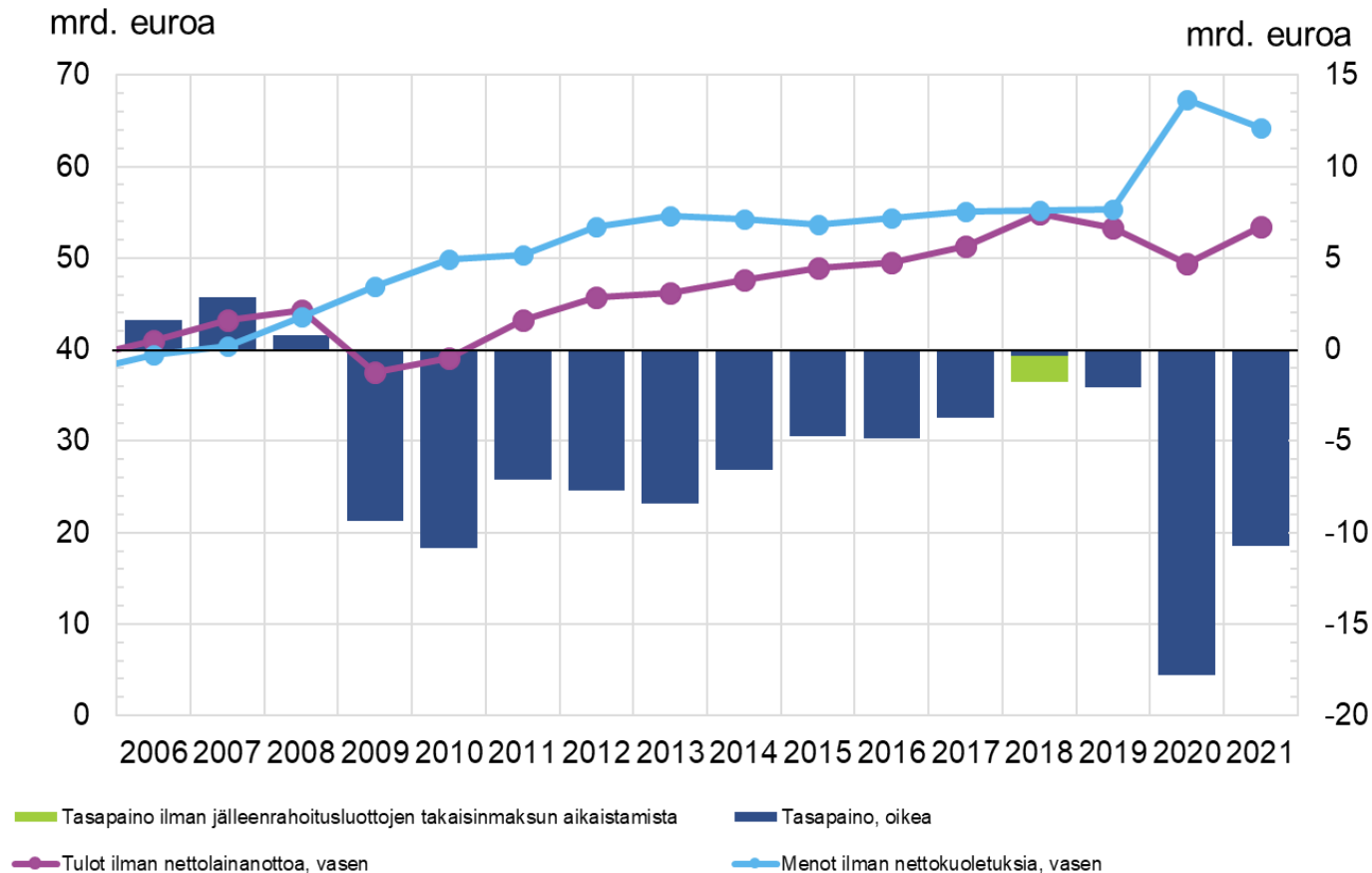

Lähde: Tilastokeskus, VM

VM34098

Budjettitalouden alijäämä

Budjettitalouden tulot, menot ja tasapaino

Lähde: Valtiovarainministeriö 5.10.2020

Tasapaino:

2018 (TP): -0,4 mrd. euroa

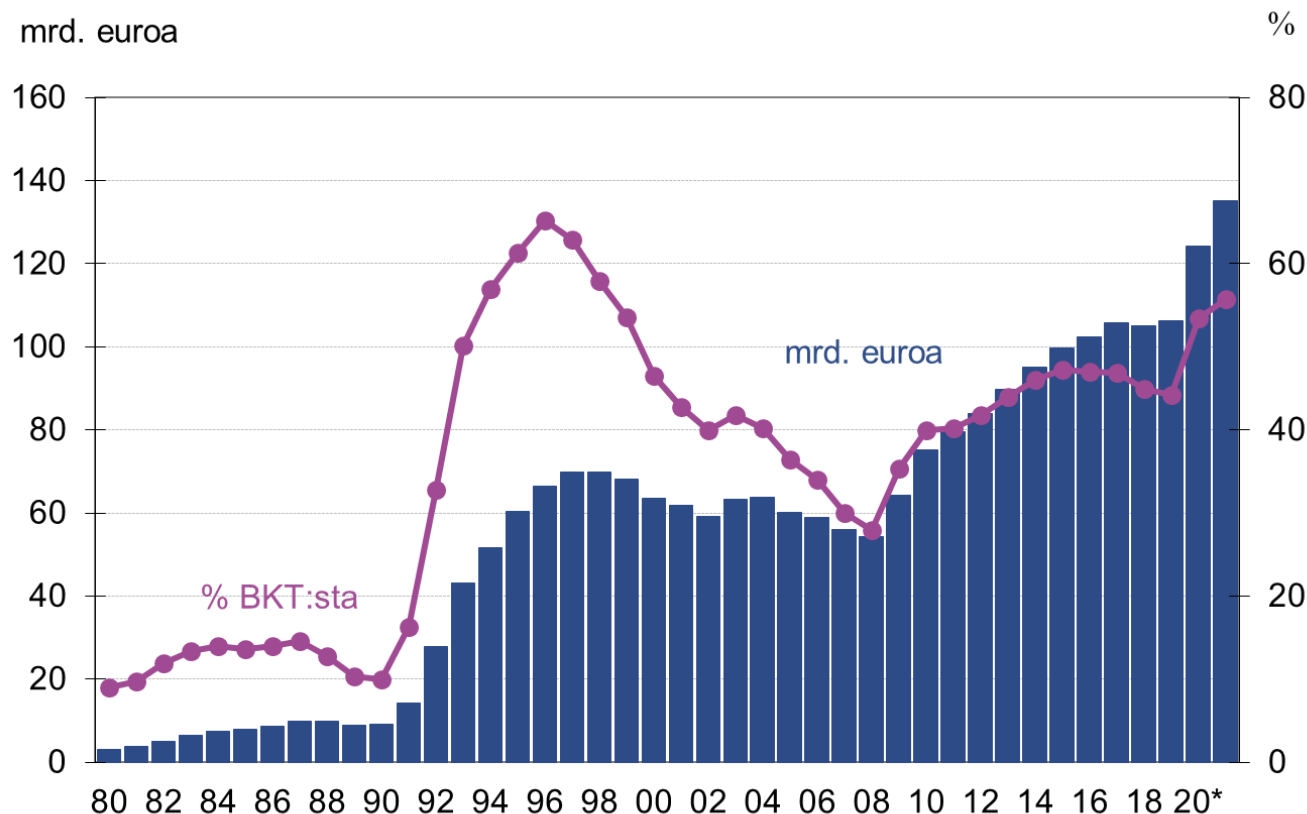
2019 (TP): -2,0 mrd. euroa

2020 (LTAE6): -17,8 mrd. euroa

2021 (TAE): -10,8 mrd. euroa

Valtionvelan määrän arvioidaan olevan vuoden 2021 lopussa (TAE 2021) n. 135 mrd. euroa, mikä on n. 56 % suhteessa BKT:hen

Valtionvelka

Lähde: Valtiovarainministeriö 5.10.2020

Kestävyystiekartta

- Hallituksen tavoitteena on vakauttaa julkisen talouden velka suhteessa BKT:een vuosikymmenen loppuun mennessä.
- Kestävyystiekartan mukaisesti keskeiset keinot julkisen talouden vahvistamiseksi ovat:
 - työllisyyden lisääminen ja työttömyyden vähentäminen
 - talouskasvun edellytysten vahvistaminen
 - julkisen hallinnon tuottavuuden vahvistaminen sekä kustannustehokkuutta lisäävät toimet sekä
 - sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus.
- Tutkimus- ja kehitystoiminnan edellytyksiä vahvistetaan osana Suomen kestävän kasvun ohjelmaa.
- Julkisen hallinnon tuottavuutta ja kustannustehokkuutta vahvistetaan
- Hallitus antaa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevat lakiesitykset eduskunnalle joulukuussa 2020. Järjestämisvastuu siirtyisi sote-maakunnille 1.1.2023.
 - Säästöjen syntyminen 2020-luvun aikana on kuitenkin epävarmaa, sillä uudistukseen sisältyy merkittäviä muutuskustannuksia. Menojen kasvun hillintä toteutuu todennäköisemmin vasta 2030-luvulta alkaen.

EU:n elpymisväline

- Vuoden 2021 talousarvioesitys ei vielä sisällä elpymisvälineestä aiheutuvia tulo- ja menoarvioita.
- Valtioneuvoston on tarkoitus antaa syyskauden aikana eduskunnalle selonteko koskien EU:n elpymisvälineen kautta kanavoitavan rahoituksen kansallista hyödyntämistä.
- **Elpymisvälineeseen liittyvät tuloarviot ja niitä vastaavat määrärahat huomioidaan vuoden 2021 osalta lisätalousarviossa.**
- Hallitus on linjannut Suomen kestävän kasvun ohjelmasta, jossa elpymisvälineen rahoitus kohdennetaan alustavasti seuraaviin painopisteisiin:
 - koulutus-, tutkimus- ja innovaatiotoiminnalla Suomi takaisin kestävän kasvun uralle
 - vihreä siirtymä tukee talouden rakennemuutosta
 - Suomen kansainvälisen kilpailukyvyn turvaaminen
 - kestävän infrastruktuurin ja digitalisaation vahvistaminen
 - työmarkkinoiden toiminta, työttömille suunnatut palvelut ja työelämän kehittäminen
 - sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden saatavuuden vahvistaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen.

Valtiontalouden menokehys

- Hallitus totesi vuoden 2020 ensimmäisen lisätalousarvion yhteydessä, että valtiontalouden menokehys ei rajoita vuotta 2020, jolle kohdentuu määräaikaista ja kohdennettuja toimenpiteitä mm. koronaviruksen terveydellisten ja taloudellisten vaikutusten torjuntaan.
- Vuonna 2021 palataan noudattamaan valtiontalouden menokehystä, mutta koska koronavirustilanne on poikkeusolojen ja valmiuslain voimassaolon päättymisen jälkeenkin jatkunut vaikeana, on vielä vuoden 2021 ajan käytössä koronavirustilanteeseen liittyviä poikkeuksia:
 - Koronaan liittyvät välittömät kustannukset kuten testaukseen ja testauskapasiteetin nostamiseen, jäljittämiseen, karanteeneihin, potilaiden hoitoon, matkustamisen terveysturvallisuuteen sekä rokotteeseen liittyvät menot katetaan täysimääräisesti kehyksen ulkopuolisina menoina vuoden 2021 talousarviossa ja tarvittaessa lisätalousarvioissa.
 - Tilanteen epävarmuuden takia vuodelle 2021 varataan ylimääräinen 500 milj. euroa käytettäväksi kertaluonteisiin ja finanssipoliittisesti pakollisiin koronavirustilanteesta aiheutuviin menotarpeisiin.
 - Jos edellä mainittuja menoja aiheutuu vähemmän kuin mihin kehyksessä on varauduttu, erotusta ei käytetä muiden menojen lisäämiseen.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Valtiovarainministeriön viestintä
vm-viestinta@vm.fi
Mediapalvelunumero (arkisin 8–16) 02955 30500

www.tutkibudjettia.fi